

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروۆتۆکۆلەکان

١٢٢

سالی/٢٠٢١ - بەرگی سەدو بیست و دوو

چاپی یەكەم/سالی ٢٠٢٣

پیریسٹ

---

۵ ل	چوارشہ ممہ ۲۰۲۱/۹/۱	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۱) خولی پینجه می هه لېژاردن
۳۷ ل	پینجشہ ممہ ۲۰۲۱/۹/۲	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۲) خولی پینجه می هه لېژاردن
۸۱ ل	سیشہ ممہ ۲۰۲۱/۹/۷	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۳) خولی پینجه می هه لېژاردن
۱۱۱ ل	سیشہ ممہ ۲۰۲۱/۱۰/۲۶	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۴) خولی پینجه می هه لېژاردن
۱۱۵ ل	چوارشہ ممہ ۲۰۲۱/۱۰/۲۷	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۵) خولی پینجه می هه لېژاردن
۱۱۹ ل	شہ ممہ ۲۰۲۱/۱۱/۹	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۶) خولی پینجه می هه لېژاردن
۱۷۹ ل	سیشہ ممہ ۲۰۲۱/۱۱/۲۳	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۷) خولی پینجه می هه لېژاردن
۲۱۹ ل	چوارشہ ممہ ۲۰۲۱/۱۱/۲۴	پرپوٹوکۆلی دانیشتنی ژماره (۸) خولی پینجه می هه لېژاردن

يەك: ئەوانەى حوكمەكانى بىرگەى يەكەمى سەرەوۈ دەيانگىرئەتەوۈ و فەرمانبەرى كەمئەندامان شايستەى دارايى و مالى لە بىرى كەم ئەندامىيەتى دابن بەو رىژەيەيى ئەنجومەنى وەزيران بىرپارى لەسەر دەدات كە يەكسانە بە ۳/۲ كۆمەكى پاراستنى كۆمەلايىەتى.

دوو: ئەوانەى حوكمەكانى بىرگەى يەكەمى سەرەوۈ دەيانگىرئەتەوۈ بە چاوپۇشى لەسەرچاۋەى داھاتيان مافە وەرگرتنى لە بىرى كەم ئەندامىيەتى يان لە فەرمانبەرى خانەنشپن ھاوكارى لە بىرى ئەندامەتيان پى دەدرئىت كە يەكسانە بە ۳/۲ كۆمەكى پاراستنى كۆمەلايەتى و لە تۆرى پاراستنى كۆمەلايەتى وەرى دەگرن.

بەريز هيمن احمد حەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئىستا ھەر بەريزئىك لە پەرلەمانى كوردستان لەگەل ئەوۈيە بىرگەكە وەك خۆى ھەموار بىرئەتەوۈ با دەست بەرزكاتەوۈ؟ بە دەنگى (۷۰) ئەندامى بەريزى پەرلەمان ئەو ھەموارە پەسەند كرا، پىرۆزبايى لە گەلى كوردستان ئەكەين، دەستان خۇش، بەريزان لىژنەى كاروبارى كۆمەلايىەتى فەرموون جىي خۇتان، دەچينە سەر جىبەجى كىردنى خالىكى تىرى بەرنامەى كار كە بىرئەتەوۈ خۇيىندەوۈى دووۈم بۇ پىشنيازى ھەموارى ياساى بىز بووۈكان لە ھەلمەتەكانى لە ناو بىردنى كۆمەلى گەلى كوردستانى عىراق ژمارە (۳) سالى ۱۹۹۹ بەپىيى حوكمى ماددەكانى (۸۷،۸۸،۸۹) لە پەيرەوۈى ناوخۇدا، داوا لە لىژنەى ياساى وە لە لىژنەى كاروبارى شەھيدان و جىنۇسايدى زىندانىانى سىياسى ئەكەين، با بفرموون بىنە سەر شوپىنى تايىەتى خۇيان، بەلى فەرموون لىژنەى ناوچە كوردستانىەكانىش فەرموون ھەردوو لىژنە ئەتوان دەستەى سەرۆكايەتى بە پىيى ئەو كورسيانەى فەرموون، بە پى پىرۆتۆكۆلىش دانىش دەى، بەلى بەريزان فەرموون بەپىيى پىرۆتۆكۆلى سەرۆكايەتى لىژنەكان دانىش فەرموون، بەپىيى پىرۆتۆكۆلى دەستەى سەرۆكايەتى رىزى خۇتان رىكخەن، فەرموون بەريزان راپۆرتەكەتان بخويىنەوۈ.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان:

بە پىيى پەيرەوۈى ناوخۇى پەرلەمان ئەوۈ دەبىت جارى يەكەم ئەسلەكە بخويىن، پىشنيازى ھەموارى دووۈمى ياساى بىزبووۈكان لە ھەلمەتەكانى لە ناوبىردنى بە كۆمەلى ھەريمى كوردستان - عىراق ژمارە (۳) سالى ۱۹۹۹ ماددەى (۱) بىرگە يەك لە زنجيرەى شەش بۇ ماددەى يەك، يەكەم زىاد دەكرىت و بەم شىوۈيەى خوارەوۈ دەخويىندىتەوۈ، شەش: ئەوانەى لە ئەنجامى ھەلمەتەكانى تاوانى كۆمەلكوژى جىنۇسايدى ئەنجام دراو لەلايەن رىكخراو بەناو دەولەتى ئىسلامى لە عىراق و شام ناسراو بە (داعش) بىزبوون رىكەوتى ۲۰۱۴/۸/۳ بە مىژوۈى جاردانى بىزبوونىان دادەنرئىت و گەپان بە دواى چارەنووسىان لە روۈى ھۆيەكان و كات و مەبەستەكەى تىپەربوونى (۴) سالى بەسەر بىزبوونەكەياندا كۆتايى ھاتوۈ، ماددە (۲) بىرگەى يەك لە ماددەى (۸) ھەموار دەكرىتەوۈ بەم شىوۈيەى خوارەوۈ دەخويىندىتەوۈ، يەك بىرى (۱۰۰۰) دىنار وەك رەسمى تۆماركىردنى بەلگەى ئەو وەفاتنامەنە وەردەگرئىت كە بە پى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەردەچن ماددە (۳) لەسەر ئەنجومەنى وەزيران وئەنجومەنى دادوۈرى لەلايەنە پەيوەندىدارەكانە حوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى بكن، ماددە (۴): كار بە دەقى ھىچ ياسا يان بىرپارىك ناكىرئىت كە لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايەدا ناكۆك بىت، ماددە (۵) پىويستە

ئەنجومەنى دادوھرى و رېنمايى تايبەت بۇ جى بە جى كىردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەربكات، ماددە (۶) ئەم ياسايە لە رۇژى بلدوكردنهو لە رۇژنامەى فەرمى وەقائىعى كوردستان جى بە جى دەكرېت، ھۆيەكانى دەرچوواندن ھۆكارە پېويستىيەكان بە مەبەستى چارەسەكردى ئەو گرفتە ياسايى و شەرعىيەنەى بەرووى كەسوكرارى قوربانىانى تاوانى لەناو بىردنى كۆمەلى كوردستانىان لەلايەن رېكخراوى تىرۇرستى (داعش) بووتەو و چونكە ياسا كارپېكراوھكان لە ھەرېمى كوردستان ناتوان چارەسەرى بارى تايبەتيان بكن بە مەبەستى كورتكردنهو و ئاسانكارى رېگەى موراجەعاتى كەسوكرارى قوربانىان بۇ فەرمانگەكانى ھەرېمى كوردستان ئەم ياسايە دەرچوئىندراو، بەرېز سەرۆكى پەرلەمان ئەوھى پېش ئىستا ئەسلى پېشنىيازى ياسايەكە بو، ئىستاش راپۇرتەكە لەلايەن جوان خان دەخوئىندىتەو، سوپاس.

بەرېز جوان يونس محمد:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان، بابەت راپۇرتى لېژنەى تايبەتمەند كە راستاندنى بۇ كراوھ لەلايەن لېژنەى كاروبارى ياسايى لېژنەى كاروبارى ياسايى لە رۇژى چوارشەمە رېكەوتى ۲۰۲۱/۱۰/۲۰ كاتژمېر (۱۰) پېش نيوەرۇ، كۆبوونەوھى خۇى ئەنجامدا بە مەبەستى پېداچوونەو و دارشتنى ياسايى و دلىابوون لە دژ نەبوونى دەقەكان لەگەل دەستووور و ياسا كارپېكراوھكان بە پېى حوكمەكانى ماددە (۸۵) بىرگەكانى يەكەم و سى يەم تايبەت بە راپۇرتى ھەردوو لېژنەى ناوچە كوردستانىەكانى دەرەوھى ھەرېم و لېژنەى كاروبارى شەھىدان و جىنۇسايدو زىندانىانى سىياسى سەبارەت بە خوئىندەوھى دووھم بۇ ھەموارى ياسايى بىربووھكان لە ھەلمەتەكانى لە ناوبردى بە كۆمەلەى گەلى كوردستانى عىراق ژمارەى (۳) سالى ۱۹۹۹ لېژنەى ياسايى ئەم دارشتنەوھى خوارەو پىن پەسەندە، پېشنىيازى ياسايى ھەموارى يەكەمى ياسايى بىربووھكان لە ھەلمەتەكانى لەناوبردى بە كۆمەلەى گەلى كوردستانى عىراق ژمارەى (۳) سالى ۱۹۹۹ ماددەى (۱) خالىك بە زنجىرەى شەش بۇ ماددە (۱) زىاد دەكرېت و بەم شېوھى خوارەو دەخوئىندىتەوھى: شەش: ئەوانەوھى لە ئەنجامى ھەلمەتەكانى تاوانى كومەلكوژى جىنۇسايد و دژ بە مرۇقاىەتى و تاوانەكانى جەنگ ئەنجام دراوھ لەلايەن رېكخراوى دەولەتى ئىسلامى تىرۇرست لە عىراق و شام ناسراو بە (داعش) بىربوون رېكەوتى ۲۰۱۴/۸/۳ لە مېژوووى جاردانى بىر بوونىان دادەنرېت و گەپان بە دواى چارەنووسىان لە رووى ھۆيەكانى و كات و مەبەستەكەى تېپەربوونى (۴) سالى بەسەر بىر بوونىاندا كۆتاي دىت.

ماددەى (۲): لەسەر ئەنجومەنى وەزىران و لاىەنە پەيوەندىدارەكانە حوكمەكانى ئەم ياسايە جى بە جى بكن.

ماددەى (۳): كار بەدەقى ھىچ ياسا و بىرارىك ناكىت لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايە ناكۆك بىت. ماددەى (۴): ئەم ياسايە لە رۇژى بلدوكردنهوھى لە رۇژنامەى فەرمى وەقائىعى كوردستان دا جى بە جى دەكرېت.

ھۆيەكانى دەرچوواندن: بە مەبەستى چارەسەكردى ئەو گرفتە ياسايەنەى رووبەرووى كەس و كارى قوربانىانى گەلى كوردستان بوونەتەوھى كە لە ئەنجامى ئەو تاوانانە ھاتوونەدى كە

رېځخراوى دهولته تى ئىسلامى تىرۆرىست له عىراق و شام ناسراو به (داعش) ئه نجام دراون له م ياسايه دا ده رچوو پندرا.

به رېز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

به لى به ريزان ئه ندامانى په رله مان چه نده ندامى په رله مان له گه ل ئه وه يه راپورته كه بكرېته بنه ما بۇ مونا قه شه؟ به لى به دهنگى (۵۰) ئه ندام په رله مان راپورته كه ده كرېته بنه ما، فه رموون بخو پنه وه ماده كه و عىنوا نه كه ي.

به ريز محى الدين حسن يوسف:

به ريز سه رۆكى په رله مان.

سه باره ت به پرۆژه ياسايه كه ناو نيشان به م شپوه يه پيشنيازى ياسايى هه موارى يه كه مى ياسايى بزر بووه كان له هه لمه ته كانى له ناو بردنى به كۆمه لى گه لى كوردستانى عىراق ژماره ي (۳) سالى ۱۹۹۹.

به ريز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

به لى هه ر به ريزي ك قسه ي هه يه له سه ر ئه م عىنوا نه ي.

به ريز محى الدين حسن يوسف:

به ريز سه رۆكى په رله مان.

به لى ناو نيشانه كه ي كيشه ي نيه، به لدم به كومه لى گه لى كوردستان (ي) ليكه نه وه (-) داش عىراق دابنين پيموايه دروستره وه كو ياسايه كانى تر له كوردستان ده رده چي ت.

به ريز بزار خالد عبدالله:

به ريز سه رۆكى په رله مان.

له بهر ئه وه له راپورته كه ماندا ئه و عىنوا نه ها تووه، بۇ ئه وه ي بگونجيت له گه ل ئه سلى ياسايه كه كه ژماره ي (۳) سالى ۱۹۹۹ عىنوا نى ياسايه كه به م شپوه يه ها تووه، له بهر ئه وه، به لدم ئه گه ر قه وله من عىنوا نه كه بگورين ده بيت به ماده به كه موسى ته قل داوا ي گورپنى ته عديل كردنى عنوان ئه سلى ياسايه كه بكه ين، له بهر ئه وه ي بگونجيت بۇ گونجاندىن به و شپوه يه دانا وه، چونكه پيشتر وانه بوو.

به ريز د. رېواز فائق حسين / سه رۆكى په رله مان:

خوى دكتور محى الدين تيبينيه كه ي به جييه، به لدم ته سه لسولى مه نه ه جى ته عديله كه ئه و وه زعه دروست ده كات كاك بزار باسى ده كات، يه عنى جه نابت ئه توانى پيشنيارى ئيزافه كردنى ماده ده يه كه بكه ي وه نييه كاك دكتور بزار ده توانى پيشنيارى ئيزافه كردنى ماده ده يه كه بكه ي بۇ ته عديله كه به مه به ستى گورپنى عىنوا نى ئه سلى قانوونه كه كه به جي شه، يه عنى له راستييه دروسته داوا ده كه ي ماده ده يه كه زياد بكرېت بۇ گورپنى عىنوا نه كه.

به ريز: بزار خالد عبدالله:

به ريز سه رۆكى په رله مان:

ئه گه ر ئيستاش پيشنياره كه له لى دكتور ئاماده نه بيت، به پيى په يره و كه ئه خير كه س پيشنياره كه وه رده گرېن، ده توانين ماده دم ئه و پيشنياره كرا، ده توانين دواتر له گه ل هه ردوو

ليژنەى تايىبەتمەند پىداچوونەو ەيەك يان پيشنيارىك ئامادە بكةين لەسەر ئەو عىنوانە، چونكە ئىمە بە بى پەيرەويش دەتوانين ئەو ەنابيان پيشنيارى ەبوو، بەلى سوپاس.
بەريز سوسن محمد ميرخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.
بەلى ماددەى (۱) خالىك بە زنجيرە شەش بۇ ماددەى (۱) زياد دەكرىت ەو بەم شىوہى خوارەو ە دەخويندريتەو:

شەشەم: ئەوانەى لە ئەنجامى ەلمەتەكانى كۆمەلكوژى جينۆسايد ە دژ بە مرۆقاىەتى و تاوانەكانى ەنگ ئەنجام دراو لەلايەن ريكخراوى تيرورستى دەولەتى ئىسلامى لە عىراق و شام كە ناسراو بە (داعش) بزربوون ريكەوتى ۲۰۱۴/۸/۳ بەميژووى جاردانى بزربوونيان دادەنريت ەو ەپان بە دواى چارەنووسيان لە رووى ەويەكانى و كات و مەبەستەكەى بە تىپەربوونى (۴) سال بەسەر بزربوونياندا كۆتايى ديت.

بەريز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:
ەر بەريزىك ئەپەويت قسە بكات بەلى دكتور محى الدين، دكتور اسماعيل، دكتور شيركو، مژدەخان، چنارخان، ەديه خان، كاك ياسين، كاك شىخ زاھير، ەديه خان، لەبەرئەوى ئيزدييە دەرفەتى يەكەمى پيدەدەين دواتر بەريزتان.

بەريز ەديه مراد حيدر:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيار دەكەم كە ماددەى (۱) بەو شىوہىە بىت ئەو ەاونيشتمانيانەى كە لە ەريمى كوردستان ناوچەكانى دەرەوہى ەريمى كوردستان لە ەلمەتەكانى تاوانى كومەلكوژى جينۆسايد و تاوانەكانى دژ بە مرۆقاىەتى و تاوانەكانى ەنگ ئەنجامدراو لەلايەن ريكخراوى تيرورستى دەولەتى ئىسلامى لە عىراق و شام كە ناسراو بە (داعش) لەسالى ۲۰۱۴ بزربوون لە ريكەوتى ۲۰۱۴/۸/۳ بە ميژووى جاردانى بزربوونيان دادەنريت ەو ەپان بە دواى چارەنووسيان لە رووى ەويەكانى و كات و مەبەستەكەى بە تىپەربوونى (۴) سال بەسەر بزربوونياندا كۆتايى ەاتوون، بەلى زور سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:
سوپاس، فەرموو كاك اسماعيل.
بەريز اسماعيل على طه:
بەريز سەرۆكا پەرلەمان.

ئەز بينم قىرى وشەپەكى پەيقەكى دانە ناف بەرا ريكخراوى تيرورستى بە ناوى دەولەتى ئىسلامى ئەما رەئسەن دى تيرورستى دەولەتى ئىسلامى ئەز نابينم، يەئنى شتىكى باشەو يى قانونيە بەناو ئەوان ئەوابەناو دەكەن، ئەگەر تۆلپىرە ئەو بكةى كەر رەئسەن تيرورستى دەولەتى ئىسلامى مەئناوى تيرورستى دەپە ئىسلامى و ئىسلاما بەرييە قى چەندى و سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:
بەريز پيشنيارەكەى لە دواى ئەوہى لەلايەن ريكخراوى تيرورستى دەولەتى ئىسلامى بە ناوى بۇ زياد بكەن.

بەرپز ظاھر محمد علی حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پيشنيار دهكەم ئەم بېرگەي سېغەكەي بەم شېوھيە لېيكرېت، ئەو كەسانەي كە بزربوون لە ئەنجامي تاواني كومهلكوژي جينۆسايدى تاواني جەنگي دژ بە مرۆقايەتي كە لە لاديهن رېكخراوي تيرۆرستي دەولەتي ئيسلامى لە عېراق و شام كە ناسراو بە (داعش) ئەنجامدراوھ رېكەوتي ۲۰۱۴/۸/۳ بە ميژووي بزربوونيان دادەنرېت وھ گەپان بە دوای چارەنووسيان لە رووي ھۆيەكاني و كات و مەبەستەكەي بە تېپەربووني (۴)سالى بەسەر بزربوونياندا كۆتايي دېت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەگەر بە نووسراو بنيري بۆ لېژنەي بەرپز.

بەرپز ليزا فلك الدين صابر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بشتگيري لە پيشنيارەكەي ھديە خان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپز: شيركو جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

بشتگيري لە ووتەكەي بەرپز دكتور اسماعيل دەكەم، بەلئى سوپاس.

بەرپز مژدە محمود محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوي خواي گەورە. من چەند تېپينەيەكەم ھەيە، خالى شەشەم ئەوانەي لە ئەنجامي ھەلمەتەكاني تاواني كومهلكوژي جينۆسايدو دژ بە مرۆقايەتي تاوانەكاني جەنگ، من پيشنيار دەكەم كە لە بەيني قەوسەكەدا وشەي جينۆسايدو دژ بە مرۆقايەتي، يەعنى ھيچ ماناكە نابەخشېت لە رووي سېاغەوھ، يان ئەوھي بۆي زياد بكرېت جينۆسايدو تاوان دژ بە مرۆقايەتي تاوانەكاني جەنگ ئەنجامدراوھ لە لاديهن رېكخراوي تيرۆرستي بەناو وشەي بەناوي بۆ زياد كرېت، دەولەتي ئيسلامى لە عېراق و شام ناسراو بە (داعش) بزربوون لەوئى فاريژەيەك زياد بكرېت، چونكە بېرگەكە كۆتايي دېت، پاشان رېكەوتي ۲۰۱۴/۸/۳ بە ميژووي بزربوونيان دادەنرېت، وشەي جارپدان زيادە درېژي دەكاتەوھ بە برپواي من وھ ئەو فاريژەيش لابرېت، چونكە دادەنرېت ئەوھ قەتە دەبېت بە فاريژەكان ئينجا و گەپان، يەعنى ئەوا لەلای دەربېنەوھ كەم نەگونجاوھ ئەو فاريژەيە لابرېت و ئەھا بەو شېوھيە لئى دېت ۲۰۱۴/۸/۳ بە ميژووي بزربوونيان دا دەنرېت و گەپان بەدوای چارەنووسيان لە رووي ھۆيەكاني، ئينجا وشەي بزربوون زياد بكرېت لە رووي ھۆيەكاني بزربوونيان و كات و مەبەستەكەي بە تېپەربووني (۴)سالى بەسەر بزربوونياندا كۆتايي دېت، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ئەو ووشە جارپدانە ئيجباريە، يەعنى مەوتېكي حكومي يە لەوانەيە مايبت ئيعلامى ئاخىر راستيشە، بەلام يەعنى ئەگەر درېژيش بېت ئيجباريە قانوونەن ئەبئى ئيعلانيش

بیت، ئەو ھەي لە ناو کەوانە کە ھەلەي تێدايە، دەبیتە ھەلە بينووسە بۆيان مونا خان دەست خوش.

بەرێز ياسين خضر طه:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە ناوی خودا، من پشتگیری قسەکانی دکتۆر اسماعيل دەکەم، بەلام يەك خالی دیکەم ھەيە ئەو بۆ ھەر ئەو ونبوووانەي شەپي (داعش) ئەدی ئەو ونبوووانەي لە ئەنجامی شەپەکانی دیکە لە کوردستان ھەبووینە، چەند ونبووێک چەند ياسايەك ئەوانيش ناگریتەوہ کە مەسيريان چي لێھاتووہ، يەعنی مرۆف ھەر مرۆفە، يەعنی بۆ تايبەت بە (داعش) ي بکەين، بۆ زيادی نەکەين ئەوانەي لە ئەنجامی شەپەکانی تریشدا ونبوون لە ھەر لايەك بیت، سوپاس.

بەرێز د. رێواز فائق حسيین/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس خۆي ئەمە ئيزافەيە کە بۆ قانونیك کە ھەموو حالەتەکانی تری مەفقودی عیلاج کردووہ لە ھەریمی کوردستان، قانونی ژمارە (۳) سالی ۱۹۹۹ بەس ئەم حالەتەي تيايە نەبوو پرۆسەکانی ئەنفال کيمياباران ئەوہي بەسەر گەلی کوردستان ھاتووہ، ھەمووی تيايە ئەو ئيزافەيە بۆ ئەوہيە کە شەپي (داعش) يش بگریتەوہ، فەرموو کاک مەم.

بەرێز مەم اسکندر مەم

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری پيشنيارەکەي ھديە خان دەکەم، سوپاس.

بەرێز سەرچنار احمد محمود:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە پيشنياری بەرێز دکتۆر اسماعيل ئەکەم، لەبەرئەوہي ھاتنی ئەو وشەيە تيرۆرستی دەولەتی ئيسلامی پيچەوانەي دەستووورە، مادەم تيرۆرستی ھاتووہ نابیت ئيسلامی بیت، چونکە ئيسلام تيرۆرست نيیە، ئەبێ بلیي بەناو ئيسلامی، ئەگەر بلیين ناوہکەشي خۆي ئاوايە دەولەتی ئيسلامی لە عیراق و شام، ئەو کاتەي تيرۆرستەکەي تياي نەبوو، بەلام ئيستات تيرۆرستیيە کە ھاتووہ، ئەگەر بۆ بە موخالەفەي دەستووور نەبیت ئيسلام تيرۆرست نيیە، باناوەکەي بخریتە تەنیشتیەوہ بەناو دەولەتی بەناو ئيسلامیيەوہ، لەگەل ريز.

بەرێز د. رێواز فائق حسيین/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فەرموو دکتۆر محي الدين.

بەرێز د. محي الدين حسن يوسف:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرەپاي پشتگیری دەکەين لە ھديە خان، بەلام ئەو ھاونشتيمانیانە بکریتە ھاوولاتیان وە تەسبیتی ئەو سالی بکەين کە تايبەتی سالی ۲۰۱۴، چونکە لە خودی ياسايەکەي لە شەش برگەي دا ئەوہي پەيوەندی بە فەيلیيەکانەوہ ھەيە، بە بارزانیانەکانەوہ ھەيە، بە ئەوہي ئەنفالەوہ ھەيە، کۆرەو ملیۆنەکەيە ھەموويان تەيئدی سالی کەيان کردیيە، ليرە بەس ۸/۳ مان دانەوہ، بۆيە لەگەل ئەوہم ۲۰۱۴ بکریتە سالی ئەو مەرگەساتە، ئينجا ۸/۳ بکریتە رۆژي ئەوہکەي و ۲۰۱۴ کە

چوار ساله كەي لەو يۆه دەست پى بكات، بۆيە لەگەل ئەو ەم چوار ساله كە تەديد بكرىت، سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى زۆر سوپاس، هيج قسەتان هەيە بەريز لىژنەي ياسايى و لىژنە ناوچە كوردستانىيەكان فەرموون.

بەريز جوان يونس محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وەكو لىژنەي ناوچە كوردستانىيەكان ئاشكرايە كە ئەو جينۆسايەدي كراو ەسەر ۲۰۱۴/۸/۳ بۆ ناوچە كوردستانىيەكان، بۆيە پشەتگيري لەو هەقالەنە دەكەم كە داوا دەكەن ناوچە كوردستانىيەكان زياد بكرىت لە ماددەي (۱)، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى زۆر سوپاس، كىي تر بەريزان لە لىژنەكان ماددەي ئەو دواي بخويئەو ە.

بەريز سوسن محمد ميرخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۲): لەسەر ئەنجومەني وەزيران و لايەنە پەيوەنديدارەكانە حوكمەكاني ئەم ياسايانە جي بەجي بكن.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان كى قسەي هەيە، بەللى كاك جلال، كى تر.

بەريز جلال محمد عبدالله (پەريشان):

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر ئەنجومەني وەزيران و لايەنە پەيوەنديدارەكان ئەو (ە) گچكەيە لادريت، پيوستە حوكمەكاني ئەم ياسايە جي بەجي بكن، ئەوان لە روي زمانانييەو ە ريك تر دەبيت، لەسەر ئەنجومەني وەزيران و لايەنە پەيوەنديدارەكان ئەو (ە) گچكەيە لادريت پيوستە حوكمەكاني ئەم ياسايە جي بەجي بكن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەللى سوپاس، ماددەي دواي ئەو ەو بەريزان.

بەريز سوسن محمد ميرخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۳): كار بە دەقي هيج ياسا و برپاريك ناكريت كە لەگەل حوكمەكاني ئەم ياسايە ناكوك بيت.

بەريز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان كى قسەي هەيە، ماددەكە پرۆتوكۆلييە، ماددەي دواي ئەو ە.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۴): ئەم یاسایە لە رۆژی بۆدوکردنەوهی لە رۆژنامە ی فەرمی وەقائعی کوردستان دا

جی بەجی دەکریت.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

کئ قسە ی هەیه بەرپزان، بەلئ هۆیه کانی دەرچوواندن.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

هۆیه کانی دەرچوواندن: بە مەبەستی چاره سەرکردنی ئەو گرافتە یاسایانە ی و رووبەرۆوی

کە سوکاری قوربانیان و گەلی کوردستان بوونەتەوه کە لە ئەنجامی ئەو تاوانانە هاتوونەتەدی کە

رپکخراوی تیرۆرستی دەولەتی ئیسلامی لە عێراق و شام ناسراو بە (داعش) ئەنجامی داو،

ئەم یاسایە دەرچووینرا.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئ کئ قسە ی هەیه؟ لەسەر هۆیه کە بەلئ هدیە خان، کئ تر قسە ی هەیه.

بەرپز هدیە مراد حیدر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پیشنیاردە کەم لە هۆیه کانی دەرچوواندن بەو شیۆهیه بیته نفیسین: بە مەبەستی

چاره سەرکردنی ئەو گرافتە یاسایانە ی رووبەرۆوی کە سوکاری قوربانیان گەلی کوردستان، ما

بەینا کفانادا ئیزدییه کان پیک هاتەکانی تر کە لە ئەنجامی ئەو تاوانانە هاتوونەدی لە رپکخراوی

تیرۆرستی دەولەتی ئیسلامی لە عێراق و شام ناسراو بە (داعش) ئەنجامی داو ئەم یاسایە

دەرچوویندرا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلئ فەرموو دکتور اسماعیل کئ و کئ ترههیه قسە ئەکات؟ با ناوتان بنوو سین (کاک سیپان،

دکتور اسماعیل، ماموستا ابوبکر، سەرچنار خان، روبینە خان، کئ تر کاک رۆمیۆ، کاک جنان)، کپی

تر بەرپزان ئەپهویت قسە بکات، بەلئ فەرموو دکتور.

بەرپز د. اسماعیل علی طه:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەلئ هەر نەفسی ئیشکالە ماددی (۱) دقیت ئەف پەیفه بیته ئیزافه کرن رپکخراوی تیرۆرستی بە

ناو دەولەتی ئیسلامی تا ئیشکال بیته چاره سەر کرن، سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک سیپان.

بەرپز سیپان سالم حسن:

بەرپز سەرۆکا پەرلەمانی.

پشتگیریا گوتنیت دکتور اسماعیل کەم، سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ابوبكر.

بەرپز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى له ئاڤاتنه كەى دكتور اسماعيل ئەكەم، بەلام له ميژوويا شتيك نيبه به ناوى دەولەتى

ئىسلامى له حياتى له ميژوو نيبه له و (١٤٠٠) ساله يه، دەولەتى خەلافەتى ئەمەوى هەبووه

راشدين هەبووه، شتيك نيبه، بەلام پشتگيرى له ئاڤاتنه كەى ئەكەم، بەلن سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك رۆميو.

بەرپز روميو حزيان نيسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلن من دواى پشتگيرى كردن له بيروبوچوونى قسه كانى هديه خان، منيش تەئكىد له ئەوه

دەكەمەوه پيڤهكاته كانى ئيزافه بكریت، به حوكمى ئەوهى پيڤهكاته وهكو نهتهوه وهكو گهل يان

وهههروهها ناوچه كانيان زياتر ته هديد كراون و هه موويان ته هجير كراون و له شوينه كانى

خويان نه ماون و قهتل و عام كراون، زور سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو.

بەرپز روبينه اويملك عزيز:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلن سوپاس قسه كانى من لاي كاك رميو كراون، پشتگيرى هديه خان دەكەم.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك جنان.

بەرپز جنان جبار بويا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى له قسه كانى هديه خان دەكەم، سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك نزار فەرموو.

بەرپز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسه كانى من كران، هيچ تيبينه يه كم نيبه، زور سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرچنار خان.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگيرى له وتەكانى دكتور اسماعيل ئەكەم، وشەى بەناو بخريته پيش ئىسلامى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

بەم شپوهيه گفتوگۆکردن كۆتايى هات، دەتەويت قسه بكەى فەرموو كاڭ بزار.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددە (١) سەبارەت بە ھۆيەكانى دەرچواندن سەبارەت تەسميە و ناوى ئەو رېڭخراوە ئيمە ژمارە (٣) بپارى ديارى كردنى رۆژى ٢٠١٤/٨/٣ وەك رۆژى كۆمەلكوژى جينۆسايدى ئيزدييه كان، لەوئ بەم شپوهيه هاتوو، لەبەر ئەو لەم راپۆرتەش دا با ئەوھى تەوحييد بپت وەك يەك بپت، ئەوھيش بپارى تەشريعى يە، ئەمەش ياسايە من دژ نيم، بەلام مەبەست ئەو وەكو ئەركى ئيمە تەوحييدى مستەلەحەكان، تەوحييدى سياغە ھەر لەم ھۆلە بپارىڭكى تەشريعى دەرچوو، ئەم ياسايە بەم شپوهيه هاتوو، بەس وەك روونكردنەو.

بەرپز د. رېواز فائق حسيڻ / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ زۆر سوپاس، بەرپزان بەم شپوهيه دانىشتنەكەمان كۆتايى پپى ھپنين، زۆر سوپاس.

د. رېواز فائق حسيڻ

سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عپراق

ھپمن ھەورامى

جپڭرى سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عپراق

منى نبى قھوچى

سكرتپرى پەرلەمانى

كوردستان - عپراق

بەرپز رۆژان ابراهيم على:

بەرپز سەرۆكا پەرلەمانى.

پرۆژه ياسايا چەك لە ھەرئىما كوردستان-عيراق ژلاى ئەنجومەنى وەزيرانى ھاتى پيشكەش كرن و ئەو پرۆژه ياسايش لە (۲۸) ماددە پيشكەتوو لە گەل ھۆيەكانى دەرچووواندن، داخازيش جەنابى وە دكەين ئەف پرۆژه ياسايش ئاراستەى ليژنەى تايبەتمەند بكن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ئاماژە بە برگەى (دووهم) لە ماددەى (۸۴) سيفەتى بە پەلە دەدەينە پرۆژه ياسايش چەك، ئاراستەى ليژنەكانى ناوڤ و ليژنەى ياسايش و سەرجم ئەندامانى پەرلەمانى دكەين، ليژنەى ناوڤ دەبئى لە ماوہى ھوت رۆژ لە گەيشتنى نووسراوہكەى سەرۆكايەتى راپۆرت حازر بكات، لەبەر ئەوہى كە بابەتى ريكخستنى چەك بە جۆريكە كە پيويستى بەوہى لە زووترين كات دا ريك بخري و ئەو تاوانانەى كە رۆژانە بە چەك ئەنجام دەدرئ ھى ئەوہى پەرلەمان بە بايەخوہ وەرى بگرئ، لەبەر ئەوہ دەبئى لە ماوہى ھوت رۆژدا راپۆرتەكەى ئامادە بكرئ، بەلئى زۆر سوپاس بەرپزان لە ليژنەى ياسايش، دەست بە جيپەجئ كردنى برگەى (دووهم) دكەين بەرپزان، ئەم پيشنيازە ياسايش زۆر گرنگە، داوا لە سەرۆكايەتى ليژنەى ناوچە كوردستانىيەكان و شەھيدانئيش دكەين فەرموو ئامادە بن، داوا دكەين بە فراكسيۆنەكانتان بلين بيئەوہ ژووورەوہ، چونكە پەيوەندى بە ئەو بزربووانە ھەيە كە بە ھۆى شەرى (داعش) ھوہ لە ئيزدى، لە مەسيحى، لە سوننە، لە شيعە، لە كورد، لە نەتەوہكانى تر بە ھۆى ئەو بابەتەوہ ون بوون، بزر بوون، داوا دكەين فراكسيۆنەكان داوا لە ئەندامەكانيان بكن بۆ ئينصاف كردنى ئەوان ئەمانەوئ زۆرترين ئەندام بەشدار بئى لە ئەنگدانەكە، بەرپزان برپوا بكن دانئشتن بەس سەعات و نيوى يەكەم نييە، ئەم بابەتە گرنگە، ھەزى ئيمە ئەوہى زۆرترين كەس بەشدار بئى، لەبەر ئەوہى پينج، شەش دەقەيەك رادەوہستين، بە گەرمى بەخپرهاتنى بەرپزان ميوانانى پەرلەمانى كوردستان دكەين كە تايبەت بەم پرۆژە ياسايش گورەيان كردووين ھاتوون، كەس و كارى قوربانيان، داوا لە فراكسيۆنەكانى خۆتان بكن بيئە ژووورەوہ، پيمان خۆشە دەنگ بيئى ئەگينا خۆ ئيستا نىصاب ليرەيە، نىصاب ھەيە بەس پيمان خۆشە زۆرترين دەنگ بيئى، بەلئى دەست پئى بكن.

بەرپز جوان يونس محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ/ سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان

بابەت/ راپۆرتى دەنگدان

ليژنەى كاروبارى ياسايش و ليژنەى ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوہى ھەرئىم ليژنەى كاروبارى شەھيدان و جينۆسايد و زيندانىانى سىياسى رۆژى دووشەممە ريكەوتى (۲۰۲۱/۱۱/۱۵) كاتزمير (۱۲)ى نيوەرۆ كۆبوونەوہى ھاوبەشيان ئەنجام دا بۆ تاوتوئ كردن و دارشتنەوہى ئەو پيشنيارانەى كە لەلايەن ئەندامانى پەرلەمانەوہ پيشكەش كراون، سەبارەت بە پيشنيازە ياسايش ھەموارى ياسايش بزربووہكان لە ھەلمەتەكانى لە ناوبردى بە كۆمەلەى گەلى كوردستانى عيراق

ژماره (۳) ی سالی (۱۹۹۹)، له دانیشتنی خویندنه وهی دووهم دا دواي گفتوگو کردن و تاوتوئ کردن لیژنه کان گه یشتنه ئەم ئەنجامانە ی خواره وه:
-سه بارهت به ناو نیشان دوو پیشنیار هه یه:
-پیشنیاری یه که م: ناو نیشان به م شیوه یه ی لی بکریت:
پیشنیازه یاسای هه مواری یه که می یاسای بزربووه کان له هه لمه ته کانی له ناو بردنی به کۆمه لی گه لی کوردستان-عیراق ژماره (۳) ی سالی (۱۹۹۹).
به پیز د. ریواز فائق حسین/ سه روکی په رله مان:

ناو نیشان دوو پیشنیاز هه یه به پیزان، پیشنیازی یه که م (پیشنیازه یاسای هه مواری یه که می یاسای بزربووه کان له هه لمه ته کانی له ناو بردنی به کۆمه لی گه لی کوردستان-عیراق ژماره (۳) ی سالی (۱۹۹۹)، کیی له گه له؟ به لی زور سوپاس (۳) که س، پیشنیازی دووهم (پیشنیازه یاسای هه مواری یه که می یاسای بزربووه کان له هه لمه ته کانی له ناو بردنی به کۆمه لی گه لی کوردستان عیراق ژماره (۳) ی سالی (۱۹۹۹)، به پیزان بۆچی وایه؟ له بهر ئەوهی له ئەصلی قانونه که وایه، کاک بزار ده ته وئ روونکردنه وه بدهی له سه ر ئەوه؟ فه رموون ده چیتته ده نگدان، هه ر به پیزیک ی له گه له؟ به دهنگی (۵۸) ئەندامی په رله مان په سه ند کرا.

به پیز جوان یونس محمد:

به پیز سه روکی په رله مان.

سه بارهت به ماده (۱) پینچ پیشنیار هه یه:

-پیشنیاری یه که م: ماده که به م شیوه ی لی بکریت:

خالیک به زنجیره ی شهش بۆ مادهی (۱) زیاد ده کریت و به م شیوه یه ی خواره وه ده خویندرینه وه:

۶- ئەو هاو نیشتمانیانە ی که له هه ری می کوردستان و ناوچه کوردستانییه کانی دهره وهی هه ری می کوردستان له ئەنجامی هه لمه ته کانی تاوانی کۆمه لکوژی جینۆساید و دژ به مرۆقایه تی و تاوانه کانی جهنگ ئەنجام دراوه له لایه ن ریکخراوی تیرۆریستی ده ولته تی ئیسلامی له عیراق و شام ناسراو به (داعش) له سالی (۲۰۱۴) بزربوون، ریکه وتی (۲۰۱۴/۸/۳) به میژووی جاردانی بزربوونییان داده ندریت و گه پان به دواي چاره نووسیان له رووی هۆیه کانی و کات و مه به سه ته که ی به تیپه رپوونی چوار سال به سه ر بزربوونیان دا کۆتایی دیت.

-پیشنیاری دووهم: ماده که به م شیوه یه ی لی بکریت:

- خالیک به زنجیره ی شهش بۆ مادهی (۱) زیاد ده کریت و به م شیوه یه ی خواره وه ده خویندرینه وه:

۶- ئەوانه ی له ئەنجامی هه لمه ته کانی تاوانی کۆمه لکوژی جینۆساید و دژ به مرۆقایه تی و تاوانه کانی جهنگ ئەنجام دراوه له لایه ن ریکخراوی تیرۆریستی به ناوی ده ولته تی ئیسلامی له عیراق و شام ناسراو به (داعش) له سالی (۲۰۱۴) بزربوون، ریکه وتی (۲۰۱۴/۸/۳) به میژووی جاردانی بزربوونییان داده ندریت و گه پان به دواي چاره نووسیان له رووی هۆیه کانی و کات و مه به سه ته که ی به تیپه رپوونی چوار سال به سه ر بزربوونیان دا کۆتایی دیت.

-پیشنیاری سییه م: ماده که به م شیوه یه ی لی بکریت:

- خاڭيڭ بە زنجيرەى شەش بۆ ماددەى (۱) زياد دەكرېت و بەم شېۋەيەى خوارەو دەخوڭندرينەو:

۶- ئەو ھاوولاتىيانەى لە ئەنجامى ھەلمەتەكانى تاوانى كۆمەلكوژى جىنۇسايد و دژ بە مرۇفايەتى و تاوانەكانى جەنگ ئەنجام دراوہ لەلایەن رېڭخراوى تيرۇرىستى دەولەتى ئىسلامى لە عىراق و شام ناسراو بە (داعش) لە سالى (۲۰۱۴) بزرېوون، رېكەوتى (۲۰۱۴/۸/۳) بە مېژووى جاردانى بزرېوونىيان دادەندريٲ و گەپان بە دواى چارەنووسىيان لە رووى ھۆيەكانى و كات و مەبەستەكەى بە تېپەرېوونى چوار سال بەسەر بزرېوونىيان دا كۆتايى دېت.

- پېشنيارى چوارەم: ۋەك خۇى:

- خاڭيڭ بە زنجيرەى شەش بۆ ماددەى (۱) زياد دەكرېت و بەم شېۋەيەى خوارەو دەخوڭندرينەو:

۶- ئەوانەى لە ئەنجامى ھەلمەتەكانى تاوانى كۆمەلكوژى جىنۇسايد و دژ بە مرۇفايەتى و تاوانەكانى جەنگ ئەنجام دراوہ لەلایەن رېڭخراوى تيرۇرىستى دەولەتى ئىسلامى لە عىراق و شام ناسراو بە (داعش) بزرېوون، رېكەوتى (۲۰۱۴/۸/۳) بە مېژووى جاردانى بزرېوونىيان دادەندريٲ و گەپان بە دواى چارەنووسىيان لە رووى ھۆيەكانى و كات و مەبەستەكەى بە تېپەرېوونى چوار سال بەسەر بزرېوونىيان دا كۆتايى دېت.

- پېشنيارى پىنجەم: ھەر سى لىژنەى تايبەتمەندە:

بەپىى ئەو دەسەلاتانەى ماددەى (۹۱) بېرگەى (چوارەم) لە پەيرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان كە بە لىژنەى ياسايى و تايبەتمەند دراوہ، ئىمە لە كۆبەندى ئەو بژاردانەى پېشنيار كراون لە لايەن ئەندامانى پەرلەمان لە دانىشتنى خوڭندنەوہى (دووەم) دا ئەم پېشنيارە دەخەينەروو داوا دەكەين بخريٲتە دەنگدان:

- خاڭيڭ بە زنجيرەى شەش بۆ ماددەى (۱) زياد دەكرېت و بەم شېۋەيەى خوارەو دەخوڭندرينەو:

۶- ئەوانەى كە لە ھەرېمى كوردستان و ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوہى ئىدارەى ھەرېمى كوردستان لە ئەنجامى ھەلمەتەكانى تاوانى كۆمەلكوژى جىنۇسايد و دژ بە مرۇفايەتى و تاوانەكانى جەنگ ئەنجام دراوہ لەلایەن رېڭخراوى تيرۇرىستى بە ناو دەولەتى ئىسلامى لە عىراق و شام ناسراو بە (داعش) بزرېوون، رېكەوتى (۲۰۱۴/۸/۳) بە مېژووى جاردانى بزرېوونىيان دادەندريٲ و گەپان بە دواى چارەنووسىيان لە رووى ھۆيەكانى و كات و مەبەستەكەى بە تېپەرېوونى چوار سال بەسەر بزرېوونىيان دا كۆتايى دېت.

سوپاس.

بەرپژ د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپژان بۆ ماددەى (۱) كە ماددە ئەساسىيەكەيە پىنج پېشنيار ھەيە:

- پېشنيارى يەكەم ھەر بەرپژىكى لە گەلە؟ كەسى لە گەل نىيە.

- پېشنيارى دووەم ھەر بەرپژىكى لە گەلە؟.

- پېشنيارى سېيەم ھەر بەرپژىكى لە گەلە دەست بەرز بكاتەوہ؟ كەسى لە گەل نىيە.

- پېشنيارى چوارەم ھەر بەرپژىكى لە گەلە ۋەكو خۇى، دەست بەرز بكاتەوہ؟.

-پېشنیاری لیژنە ی تایبەتمەند، ھەر بەرپزیکى لەگەلە؟ بەلئى بە دەنگى (۷۶) ئەندامى پەرلەمان پەسەند کرا.

ماددەى دوای ئەو.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۲) ھىچ پېشنیاریك نىيە وەك خۆى:

ماددە (۲)

پېويستە ئەنجومەنى وەزیران و لایەنە پەيوەندیدارەکان حوکمەکانى ئەم یاسایە جیبەجى بکەن.

بەرپز د. رېواز فائق حسیین/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ماددەى (۲) وەك خۆى ھىچ پېشنیاریك نىيە، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمانى لەگەلە

با دەست بەرز بکاتەو؟ فەرموو بەرپزان دەنگ بەدەن ئەوئ دەپەوئ دەنگ بە ماددەكە بدات، بە

دەنگى (۷۶) ئەندامى پەرلەمان پەسەند کرا، ماددەى (۳).

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳) ھىچ پېشنیاریك نىيە، وەك خۆى:

ماددە (۳):

کار بە دەقى ھىچ یاسا و برپاریك ناکریت کە لەگەل حوکمەکانى ئەم یاسایە دا ناکۆك بێت.

بەرپز د. رېواز فائق حسیین/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى بەرپزان ھەر کەسێك لەگەل ماددەى (۳) یە وەك خۆى؟ بە دەنگى (۷۱) ئەندامى پەرلەمان

پەسەند کرا.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴) ھىچ پېشنیاریك نىيە، وەك خۆى:

ماددە (۴):

ئەم یاسایە لە رۆژى بلادوکردنەوئ لە رۆژنامەى فەرمى وەقائىعى كوردستان دا جیبەجى

دەکریت.

بەرپز د. رېواز فائق حسیین/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ماددەكە وەك خۆى، ماددەى (۴) ھەر بەرپزیکى لەگەلە؟

بە دەنگى (۷۶) ئەندامى پەرلەمان پەسەند کرا.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ھۆیەکانى دەرچوواندن چوار پېشنیاری ھەيە:

-پېشنیاری یەكەم بەم شپوئەيەى لئى بكریت:

ھۆیەکانى دەرچوواندن:

به مه بهستی چاره سهرکردنی ئەو گرفته ياساييانهی رووبه پرووی کهس و کاری قوربانییانی گهلی کوردستان بوونه تهوه که له ئەنجامی ئەو تاوانانەي هاتوونه تهدی که ریکخراوی تیرۆریستی به ناوی دهولهتی ئیسلامی له عیراق و شام ناسراو به (داعش) ئەنجامی داون، ئەم یاسایه دەرچووینرا.

-پیشنیاری دووهم به م شیوه یه ی لی بکریت:
هۆیه کانی دەرچوواندن:

به مه بهستی چاره سهرکردنی ئەو گرفته ياساييانهی رووبه پرووی کهس و کاری قوربانییانی گهلی کوردستان ئیزیدییه کان و پیکهاته کانی تر بوونه تهوه که له ئەنجامی ئەو تاوانانەي هاتوونه تهدی که ریکخراوی تیرۆریستی دهولهتی ئیسلامی له عیراق و شام ناسراو به (داعش) ئەنجامی داون، ئەم یاسایه دەرچووینرا.

-پیشنیاری سییه م وهك خۆی:
هۆیه کانی دەرچوواندن:

به مه بهستی چاره سهرکردنی ئەو گرفته ياساييانهی رووبه پرووی کهس و کاری قوربانییانی گهلی کوردستان بوونه تهوه که له ئەنجامی ئەو تاوانانەي هاتوونه تهدی که ریکخراوی تیرۆریستی دهولهتی ئیسلامی له عیراق و شام ناسراو به (داعش) ئەنجامی داون، ئەم یاسایه دەرچووینرا.

-پیشنیاری چوارهم: پیشنیاری هەر سێ لیژنەي تاییه تمه ند:
هۆیه کانی دەرچوواندن:

به مه بهستی چاره سهرکردنی ئەو گرفته ياساييانهی رووبه پرووی کهس و کاری قوربانییانی گهلی کوردستان به سهرجه م پیکهاته کانی نه تهوه یی و ئاینی بوونه تهوه که له ئەنجامی ئەو تاوانانەي هاتوونه تهدی که ریکخراوی تیرۆریستی به ناو دهولهتی ئیسلامی له عیراق و شام ناسراو به (داعش) ئەنجامی داون، ئەم یاسایه دەرچووینرا.

به رپزی د. رپواز فائق حسین/ سهرۆکی په رله مان:

به لئ زۆر سوپاس، به رپزان سه بارهت به هۆیه کانی دەرچوواندن چوار پیشنیار هه یه:
- هەر ئەندامیکی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنیازی یه که مه ده ست به رز بکاته وه؟ که سی له گه ل نییه.

- هەر ئەندامیکی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنیازی دووهمه ده ست به رز بکاته وه؟ که سی له گه ل نییه.

- هەر ئەندامیکی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنیازی سییه مه ده ست به رز بکاته وه؟ یه که ئەندامی له گه له.

- هەر ئەندامیکی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنیازی لیژنەي تاییه تمه نده ده ست به رز بکاته وه؟ به دهنگی (۷۷) ئەندامی په رله مان په سه ند کرا.

- به رپزان ئەندامانی په رله مان هەر ئەندامیکی به رپزی په رله مان له گه ل کۆی یاساکه یه با به فرمئ دهستی به رز بکاته وه؟ به دهنگی (۷۸) ئەندامی په رله مان په سه ند کرا.

به ناوی خۆمان پیرۆزبایی له خۆمان و له گه لی کوردستان ده که یین بۆ پیشنیازه یاسای هه مواری یه که می یاسای بزبووه کان له هه لمه ته کانی له ناو بردنی به کۆمه لی گه لی کوردستان عیراق

ژماره (۳) ی سالی ۱۹۹۹، فەرموون بچنەووە جیڭای خۆتان، بەرپۆز سەرۆکی لیژنە یاسایی، بەرپۆز سەرۆکی فراکسیۆنی یە کگرتوو، سەبارەت بە پێشنیازە یاسای کار لە هەریمی کوردستان داوای روونکردنەووە دەکات، چونکە ئێمە ئاراستە ی بەرپۆزتائمان کردبوو.

بەرپۆز بژار خالد عبدالله:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

دوینی راپۆرتی ئێمە ئاراستە ی سەرۆکایەتی پەرلەمان کراوە، راستە ئەو ماوە ی پەیرەو باس دەکات، ئەو تاییەتە سەبارەت بە پێشنیازە یاسایە ک یەعنی بە یە ک وە جەبە حە قەدە دانە پێشنیازی یاسا ئاراستە ی کراون، ئێمە ناتوانین لە ماوە ی چوار دە رۆژ مە سە لە ن کە بۆ یە ک پێشنیازی یاسا باس کراوە حە قەدە دانە دیراسە بکەین بە راستی، پێویستیمان بە کاتە، جگە لە و حە قەدە دانە پێشنیازی یاسا و برپار کە ئاراستە ی لیژنە ی یاسایی کراون، لە بەرامبەر ئە رکێکی تریش داین کە راپۆرتی خویندەووە ی دوو م سەبارەت بە پێشنیازە یاسا، یان پرۆژە ی یاسایە ک ی تەر ئامادە دەکەین، بۆ خویندەووە ی سێ م ئە و راپۆرتانە هە موو لە زیمنی ئە م ماوە یە ئیشمان کردییە، لە بەر ئە وە یە عنی، بە لدم دوینی راپۆرتی ئێمە تە و او بوو، دوینی ئاراستە ی سەرۆکایەتی پەرلەمانمان کردوو.

بەرپۆز د. رپواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بە لئ سوپاس، بەرپۆزان بە یانی سە عات (۱۱) دانیشتنی پەرلەمان بە ردە وام دە بێ بە ئامادە بوونی بەرپۆز وە زیری ناو خۆ لە سەر بابەتی پرۆژە یاسای کۆمپانیا ئە منییە کان، چونکە پیمان باشە خۆ ی لێرە بێ، سە عات (۱۱) دە ست بە کۆبوونە وە کە مان دە کە ینە وە، زۆر سوپاس، بە م شیوە یە کۆتایی بە کۆبوونە وە دێت.

د. رپواز فائق حسین

سەرۆکی پەرلەمانی

کوردستان - عێراق

هێمن هە ورامی

جیڭری سەرۆکی پەرلەمانی

کوردستان - عێراق

منی نبی قهوچی

سکرێتیری پەرلەمانی

کوردستان - عێراق